15 Νοεμβρίου 2025

Οι άγιοι μάρτυρες και ομολογητές Γουρίας, Σαμωνάς και Άβιβος

Θέατρο, Κινηματογράφος, Ντοκυμανταίρ, TV και Διαδίκτυο / Πολυμέσα - Multimedia / Συναξαριακές Μορφές

Οι άγιοι μάρτυρες Γουρίας και Σαμωνάς ήταν ιερείς στην περιοχή της Εδέσσης της Όσροηνής (σημ. Ούρφα), όταν ο αυτοκράτορας Διοκλητιανός εξαπέλυσε τον μεγάλο διωγμό του (303). Κατηγορούμενοι ότι βοηθούσαν φυλακισμένους χριστιανούς και ενθάρρυναν τους πιστούς να αντιστέκονται στα διατάγματα και να παραμένουν στέρεοι στην πίστη, παρουσιάσθηκαν ενώπιον του διοικητή, ο οποίος προσπάθησε να τους κάνει να αποστατήσουν.

Οι δυο όμολογητές αρνήθηκαν λέγοντας: «Δεν θα προδώσουμε τον ένα Θεό, τον ουράνιο, δεν θα τον ανταλλάξουμε με μια χειροποίητη εικόνα. Λατρεύουμε Χρίστο τον Θεό πού από καλωσύνη μας έσωσε από την πλάνη- είναι το φως μας, ο ιατρός

μας και η ζωή μας». Ό διοικητής τους κατηγόρησε για στασιασμό κατά των διαταγών του αυτοκράτορα και τους υποσχέθηκε να τους θανατώσει μέσα σε τρομερά μαρτύρια αν επέμεναν. «Δεν θα πεθάνουμε, όπως λές, άλλά θα ζήσουμε, σύμφωνα με την πίστη μας, αν κάνουμε το θέλημα του Δημιουργού μας», απάντησαν. «Τα βασανιστήρια σου, δεν μας φοβίζουν. Δεν διαρκούν παρά μόνον για λίγο, και περνούν δίχως να αφήνουν ίχνη. Εμείς όμως τρέμουμε την αιώνια τιμωρία πού προορίζεται για τους ασεβείς και αποστάτες. Ό Θεός μας θα μας ικανώσει να υπομείνουμε τα μαρτύρια πού διαρκούν στιγμιαία και έπειτα εξαφανίζονται, όταν το πνεύμα εγκαταλείψει το σώμα». Ακούγοντας αυτά ο διοικητής διέταξε να τους φυλακίσουν μαζί με άλλους ιερείς και διακόνους. Λίγες ήμερες αργότερα τους έβγαλαν και τους κρέμασαν άπό το ένα χέρι για πέντε ώρες. Καθώς αυτοί ύπέμεναν σιωπηλοί το μαρτύριο, και στις προτάσεις των δημίων τους απαντούσαν με ένα αρνητικό νεύμα του κεφαλιού, τους έριξαν σε ένα υπόγειο ονομαζόμενο «σκοτεινό λάκκο», όπου έμειναν τρεισήμιση μήνες σε απόλυτο σκοτάδι, δίχως να πιουν ή να φάνε σχεδόν τίποτε.

Όταν εμφανίσθηκαν πάλι ενώπιον του ηγεμόνα, επέδειξαν την ίδια σθεναρή στάση και είπαν: «Δηλώσαμε ότι είμαστε αμετάθετοι στην πίστη κάι τον λόγο μας, κάμε ο,τι σε διέταξε ο αυτοκράτορας. Έχεις εξουσία πάνω στα σώματα μας, όχι όμως κάι στις ψυχές μας». Τους κρέμασαν ανάποδα, όμως αυτοί δεν έπαυσαν να προσεύχονται στον Θεό να τους χαρίζει την καρτερία των πατριαρχών, των προφητών, των αποστόλων και των μαρτύρων πού υπέφεραν πριν άπό αυτούς για την Αλήθεια.

Απαγγέλθηκε τέλος ή ποινή του θανάτου στις 15 Νοεμβρίου. Οι στρατιώτες μετέφεραν τον Σαμωνά, του όποιου είχαν σπάσει την επιγονατίδα, μέχρι το κριτήριο και υποβάσταζαν τον Γούρια, εξαιτίας της ηλικίας του. Ακούγοντας την ποινή, το πρόσωπο τους έλαμψε άπό χαρά και είπαν: «Είμαστε οί αθλιότεροι των ανθρώπων. Δεν αξίζουμε να λογιζόμαστε μεταξύ των δικαίων και να συγκρινόμαστε μαζί τους. Μας δίνει όμως παρηγοριά ο λόγος του Κυρίου μας: Ο απολέσας την ψυχήν αντον ένεκεν εμού ευρήσει αυτήν (Ματθ•. 10, 39). Ας είναι δοξασμένος Αυτός πού μας έκρινε άξιους να υπομείνουμε όλα τα μαρτύρια στο όνομα του Ίησοΰ Χριστού». Πριν τους αποκεφαλίσει ο δήμιος, είπε: «Προσευχηθείτε για μένα, σας ικετεύω, γιατί κάνω το κακό ενώπιον του θεού». Ο Σαμωνάς και ο Γουρίας γονάτισαν, στραμμένοι προς την Ανατολή, και απευθύνθηκαν στον Θεό λέγοντας: «Θεέ και Πατέρα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, δέξου το πνεύμα μας και φύλαξε τα σώματα μας για την ανάσταση». Προσέφεραν τον αυχένα τους στον δήμιο και αποκεφαλίσθηκαν ο έ’νας μετά τον άλλο. “Οταν μαθεύτηκε ή εκτέλεση των δύο μαρτύρων σύσσωμος ο λαός της πόλεως έσπευσε επί τόπου για να περισυλλέξει τα τίμια λείψανα τους, μέχρι και τη

σκόνη πού είχε ραντίσει το αίμα τους. Ενταφιάσθηκαν έν μέσω θυμιαμάτων, ευωδιών, ψαλμών και ύμνων πού έδόξαζαν τον Θεό για τη φανέρωση της δυνάμεως Του στην καρτερία των μαρτύρων.

Ό άγιος Άβιβος ήταν διάκονος την εποχή πού ο Αικίνιος, στα χνάρια του Διοκλητιανού, εξαπέλυσε νέο διωγμό κατά των χριστιανών (309). Διέτρεχε παρανόμως τα χωριά της περιοχής της Εδέσσης για να συνάζει τους πιστούς στις εκκλησίες, να τους διαβάζει τις Γραφές και να τους ενδυναμώνει για να εγκαρτερούν στην αλήθεια της πίστεως, δίχως τον φόβο των διωκτών τους. “Οταν το έμαθε ο διοικητής της Εδέσσης Λυσανίας, εξοργίσθηκε και έβαλε να αναζητήσουν τον τολμητία διάκονο. Καθώς δεν τον έβρισκαν, συνέλαβαν την οικογένεια του και τους συγχωριανούς του. Μαθαίνοντας το νέο, ο Άβιβος αναχώρησε για την Έδεσσα όπου και παραδόθηκε στον επικεφαλής της φρουράς του διοικητή. Εκείνος προσπάθησε να τον πείσει να διαφύγει, λέγοντας του ότι ετσι κι αλλιώς ή οικογένεια του δεν διέτρεχε κανένα κίνδυνο, ο άγιος όμως επέμενε, πεπεισμένος ότι ηταν θέλημα Θεού να όλοκληρώσει το έργο του διά του μαρτυρίου.

Ο Άβιβος επέδειξε στην ανάκριση μια τέτοια παρρησία και περιφρόνηση για τα είδωλα, πού έξαλλος ο διοικητής έβαλε να τον μαστιγώσουν ανελέητα. Αίγες ημέρες αργότερα, οδηγήθηκε ξανά ενώπιον του Λυσανία. Αρνούμενος πάντα να υποταχθεί, τον κρέμασαν και του τραβούσαν μέχρι συνθλίψεως τα τέσσερα μέλη, ενώ την ίδια στιγμή του ξέσχιζαν τις σάρκες με σιδερένιες κτένες. Στην απειλή νέων και φοβερότερων ακόμη βασανιστηρίων, ο άγιος απάντησε: «Τα μαρτύρια τούτα χαλυβδώνουν ακόμη περισσότερο τη θέληση μου, όπως φέρει καρπούς το δένδρο πού το ποτίζουν». Βλέποντας πόσο ανίσχυρος ηταν, ο διοικητής είπε: «Ή θρησκεία σου, σε διδάσκει να μισείς το ίδιο το σώμα σου και να αρέσκεσαι στον πόνο;» «Δεν μισούμε το σώμα μας», απάντησε ο Άβιβος, «άλλά αγαλλιάζουμε θεωρώντας αόρατες πραγματικότητες βεβαιωμένες άπό την επαγγελία, ότι για εκείνους πού αγαπούν τον Χριστό ουκ άξια τα παθήματα τον νυν καιρόν προς την μέλλουσαν δόξαν (Ρωμ. 8, 18)». Καθώς ο διά του ξίφους θάνατος φαινόταν υπερβολικά ήπιος στον διοικητή, διέταξε να κάψουν τον άγιο σε αδύνατη φωτιά. Τον οδήγησαν στην πυρά, σύροντας τον άπό ένα λουρί πού είχαν στερεώσει στο στόμα του. Ή μητέρα του, ντυμένη στα λευκά, όπως και σε μέρα εορτής, βάδιζε δίπλα του. Φθάνοντας στον τόπο της εκτελέσεως, ο ‘Αβιβος προσευχήθηκε προς την Ανατολή, έπειτα στρεφόμενος ευλόγησε το πλήθος πού είχε έρθει να τον συνοδεύσει και το όποιο τοΰ ευχήθηκε να βρει την ειρήνη. Όταν άρχισαν να τρίζουν τα ξύλα στη φωτιά, άνοιξε το στόμα του και παρέδωσε γρήγορα το πνεύμα. Οι χριστιανοί τράβηξαν τότε το τίμιο λείψανο του από τη φωτιά, το άλειψαν με λάδι και αρώματα και το ενταφίασαν στον ίδιο τάφο, όπου είχαν

εναποθέσει τον Γουρία και τον Σαμωνά.

Ακούστε το απολυτίκιο των αγίων

Πηγή: *ΝΕΟΣ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ, Εκδόσεις ΙΝΔΙΚΤΟΣ*